

මෙම පරිවර්තන ව්‍යාපෘති දත්ත පත්‍රිකාව 2013 නොවැම්බර් මස 18 දින දරණ ඉංග්‍රීසි බසින් වූ ව්‍යාපෘති දත්ත පත්‍රිකාව මත පදනම් වේ.

ව්‍යාපෘති දත්ත පත්‍රිකාව

ව්‍යාපෘති දත්ත පත්‍රිකාවක (ව්‍යා.ද.ප) ව්‍යාපෘතියක හෝ වැඩසටහනක සාරාංශගත තොරතුරු අඩංගු වේ. මක් නිසාදයත් ව්‍යා.ද.ප යනු යාවත්කාලීන වෙමින් පවතින්නක් වන අතර එය එහි මුල්ම සංස්කරණය බැවින් ඇතැම් තොරතුරු ඇතුළත්කර නොමැති අතර ඒවා ලැබුණු විටෙක ඇතුළත් කරනු ඇත. යෝජිත ව්‍යාපෘති වල තොරතුරු අවිනිශ්චිත සහ හඟවන සුළුය.

ව්‍යා.ද.ප සැකසූ දිනය	-
ව්‍යා.ද.ප යාවත්කාලීන කළ දිනය	2013 අගෝස්තු 13
ව්‍යාපෘතියේ නම	හරිත විදුලි බල සංවර්ධනය සහ බලශක්ති කාර්යක්ෂමතාවය වැඩි දියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
රට	ශ්‍රී ලංකාව
ව්‍යාපෘති/වැඩසටහන් අංකය	47037-003
තත්වය	යෝජිත
භූගෝලීය පිහිටීම	-
යම් කිසි රටක් සඳහා වැඩසටහනක් හෝ උපක්‍රමයක් සැකසීමේ දී හෝ ව්‍යාපෘතියක් සඳහා මුදල් සැපයීමේ දී ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව නීතිමය හෝ වෙනත් තත්වයක් යටතේ නම්කිරීම මගින් හෝ සඳහන් කිරීම මගින්, කිසියම් ප්‍රාන්තයක් හෝ ප්‍රදේශයක් (මෙම ලියවිල්ලේ දී යම් නිශ්චිත ප්‍රාන්තයක් හෝ භූගෝලීය ප්‍රදේශයක්) පිළිබඳ විනිශ්චය කිරීමට අදහස් නොකරයි.	
කේන්ද්‍රය සහ/හෝ උප කේන්ද්‍ර වර්ගීකරණය	බහු අංශ / බහු අංශ
තේමාත්මක වර්ගීකරණය	ධාරිතා සංවර්ධනය ආර්ථික වර්ධනය පාරිසරික තිරසාරතාවය දේශගුණික විපර්යාස
ස්ත්‍රී/පුරුෂභාව මුබධාරාකරණ අංශ	ස්ත්‍රී/පුරුෂ භාව අංගයන් නැත

■ මූල්‍යකරණ

වර්ගය/ආධාරය සිදු කෙරෙන ආකාරය	අනුමැති අංකය	අරමුදල් සැපයෙන මූලාශ්‍රය	අනුමත මුදල (දහස්)
ණය	-	සාමාන්‍ය ප්‍රාග්ධන සම්පත්	240,000
-	-	ප්‍රතිරූප අරමුදල්	100,000
එකතුව			ඇ.මි. 340,000

■ **ආරක්ෂිත කාණ්ඩ**

ආරක්ෂිත කාණ්ඩ පිළිබඳව වැඩි විස්තර දැන ගැනීම සඳහා වෙබ් අඩවිය බලන්න
<http://www.adb.org/site/safeguards/safeguard-categories>

පාරිසරික
ස්වච්ඡා නොවන ප්‍රතිවාසනය
ආදිවාසී ජනතාව

■ **පාරිසරික සහ සමාජීය ගැටළු පිළිබඳ සාරාංශය**

පාරිසරික අංශ	A
මූලික ප්‍රවර්ගීකරණය	
ස්වච්ඡා නොවන ප්‍රතිවාසනය	A
මූලික ප්‍රවර්ගීකරණය	
ආදිවාසී ජනතාව	C
ප්‍රවර්ගය	

■ **පාර්ශවකරුවන් අතර සන්නිවේදනය, සහභාගිත්වය සහ සමුපදේශය**

ව්‍යාපෘතිය සැලසුම් කරන කාලය අතරතුර	-
ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කරන කාලය අතරතුර	-

■ **විස්තරය**

බල සැපයීමේ අනුපාතිකය 1990 වසරේ වූ 29% සමඟ සැසඳීමේ දී 2012 වනවිට 94% ක් දක්වා ලඟා කරගෙන ඇත. නමුත් වඩාත් දිගු කාලීන අභියෝගයක් වන්නේ එය මිල අධික පොසිල ඉන්ධන බලශක්තිය මත වන අධික ලෙස යැපීම අඩුකර ගැනීමයි. බලශක්ති අංශය (අ) විදුලි බලය සඳහා ඉහළ යන ඉල්ලුම අඩු පිරිවැයකින් හා පිළිගත හැකි විශ්වාසනීය මට්ටමකින් සැපයීම සහ (ආ) දිගුකාලීන තිරසාරභාවයට එළැඹීම යන අරමුණු සඳහා අරගල කරයි. විදුලිබල උත්පාදන මිශ්‍රණයේ කාප විදුලි බලයේ පංගුව 1995 වසරේ දී පැවති 6% සිට 2011 වන විට 54% දක්වා ඉහළ ගිය අතර එමගින් ඉහළ බලශක්ති පිරිවැය පදනමක් ඇති කරයි. ඉල්ලුමේ ඉහළ යාම සපුරාලනු ලැබ ඇත්තේ මිල අධික ඉන්ධන දහනය කරන කාප විදුලි බලාගාර මගිනි. මෙය රටේ බලශක්ති සුරක්ෂිතතාවය සහ පාරිසරික ආරක්ෂාව සඳහා වූ දිගුකාලීන

විසඳුම නොවේ. විදුලිබල උත්පාදන මිශ්‍රණය විවිධාංගීකරණය කිරීම, විශේෂයෙන්ම සුනිතා බලශක්ති මූලාශ්‍ර ඇරඹීම, සම්ප්‍රේෂණ ජාල වල කාර්යක්ෂමතාවය වර්ධනය කිරීම සහ සැපයුම සහ ඉල්ලුම කළමනාකරණය කිරීම මෙම තත්වය නිවැරදි කිරීම සඳහා ඇති එකම මාර්ගයයි. සම්ප්‍රේෂණ ජාලයේ ව්‍යාප්ත කිරීමක් සහ නවීකරණය කිරීමක් අවශ්‍ය අතර පසුගිය සමයේ ගැටුම් පැවති උතුරු හා නැගෙනහිර පලාත් වල විශේෂයෙන්ම එම අවශ්‍යතාවය පවතී. පද්ධති විශ්වසානතාව වැඩි දියුණු කිරීම සහ තාක්ෂණික පාඩු කපා හැරීම තවත් අභියෝගයකි. විදුලි සම්බන්ධතා නොමැති හෝ ගුණාත්මක බවින් අඩු විදුලි සැපයුමක් සහිත බොහෝ දුප්පත් ගෘහ ඒකක ඇති ග්‍රාමීය ප්‍රදේශ වලට විදුලි බලය සැපයීම සඳහා කිලෝ වොට් 33 ක මධ්‍යම වෝල්ටීයතාවයේ (ම.වෝ) ජාලයක් අවශ්‍යය. නව බලශක්ති න්‍යාය පත්‍රය වඩාත් පිරිසිදු බලශක්ති සපයා ගැනීම ද ඉලක්ක කරයි. මෙය ද දිගු කාලීනව ආංශික තිරසාරභාවය ලගා කරගැනීමේ එක් උපක්‍රමයකි. අවසාන වශයෙන් රජය 2009 විදුලි බල පනතට අනුකූලව මූල්‍ය කළමනාකාරිත්ව සහ ආයතනික ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම් ක්‍රියාවේ යෙදවීමට අපේක්ෂා කරයි. රජය පිරිවැය පියවාගැනීමට අපේක්ෂා කරන අතර පිරිවැය අඩු ගල් අගුරු විදුලි ජනනය ඇරඹීමත් සමඟම වර්ථමානයේ පවතින විදුලි ජනනයේ අධික පිරිවැය ගැටලුව විසඳා ගැනීමට හැකිවනු ඇති බවත් 2018 න් පසුව පිරිවැය පියවා ගැනීමේ ගැටළුව විසඳීමට හැකිවනු ඇතැයි ද බලාපොරොත්තු වේ. එහි පිරිවැය පියවා ගැනීමේ උපාය මාර්ගයේ කොටසක් ලෙස 2013 අප්‍රේල් මාසයේ දී රජය සිල්ලර විදුලි බල ගාස්තු 35% ක සාමාන්‍ය අගයකින් ඉහළ නංවන ලදී. රජය සැපයුම් ධාරිතාව ඉහළ නැංවීම සහ මිල අධික සහ අකාර්යක්ෂම තාප විදුලි බලාගාර ගල් අගුරු බලාගාර ඉදිකිරීම මගින් ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීමට බලාපොරොත්තු වන අතර ඉතිරි සැපයුම් ධාරිතාවය සුනිතා බලශක්ති මූල්‍යන්ගෙන් සැපයිය යුතුව ඇත (සහ තාප විදුලි බලාගාර වායු විදුලි බලාගාර බවට පරිවර්තනය කිරීම). සම්ප්‍රදායික නොවන සුනිතා බලශක්ති මූලාශ්‍ර මගින් විදුලි බල ජනනය 20% කින් වැඩි කිරීම දැනට 45% ක් වන සම්ප්‍රදායික ජල විදුලි උත්පාදනයට අතිරේක වශයෙන් වන අතර එමගින් අනාගතයේ විදුලි බල ජනනයෙන් වැඩි පංගුවක් දේශීය පිරිසිදු බලශක්ති මූලාශ්‍ර මගින් උත්පාදනය කිරීම සහතික කරයි. මෙය බලශක්ති සුරක්ෂිතතාවය

■ ව්‍යාපෘති සාධාරණීකරණය සහ එය දේශීය/කලාපීය උපක්‍රමයට ඇති සම්බන්ධතාව

ශ්‍රී ලංකාවට ජාතික ආයෝජන වැඩසටහනක් ඇත. අංශය සඳහා ආයෝජන පදනම් වන්නේ 2006 වසරේ සකස් කරන ලද සහ 2010 වසරේ යාවත්කාලීන කරන ලද දස අවුරුදු සංවර්ධන රාමුවක් තුළයි. එම රාමුව ජාතික බලශක්ති ප්‍රතිපත්තිය සහ උපායමාර්ග සමඟ සම්බන්ධ කර ඇති අතර අංශය සඳහා වූ මාර්ග සිතියමක්, දිගු කාලීන ආයෝජන වැඩසටහනක් සහ යෝග්‍ය ප්‍රතිපත්ති සහ සංශෝධන පියවරයන්ගෙන් යුක්තය. අරමුණු වන්නේ (1) 2020 වන විට විදුලි බල සැපයුම

මෙගාවොට් 6400 දක්වා ඉහළ නැංවීම සහ බලශක්ති සැපයුමේ නිත්‍ය භාරයට ගල් අඟුරු බලාගාර 03 ක් මගින් එක් කෙරෙන මෙගාවොට් 2000 ක් මගින් උත්පාදන පිරිවැය අඩු කිරීම; (2) 2020 වන විට ජාලක විදුලි බල සැපයුමේ සම්ප්‍රදායික නොවන සුනිත්‍ය බලශක්ති මූලයන්ගේ පංගුව 20% දක්වා ඉහළ නැංවීම; සහ (3) 2020 වන විට ජාලය තුළ සිදුවන නාස්තිය/හානිය 10.0% දක්වා අඩුකර ගැනීමයි.

■ සංවර්ධන බලපෑම

පිරිසිදු, විශ්වාසනීය සහ දරා ගත හැකි බලශක්ති සැපයුමක් සඳහා වූ ඉහළ ප්‍රවේශයක්

■ ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රතිඵල

ප්‍රතිඵල පිළිබඳ විස්තර

ප්‍රතිඵල සම්බන්ධ ප්‍රගතිය

ඉහළ නංවූ පිරිසිදු බලශක්ති උත්පාදනය පද්ධති -
කාර්යක්ෂමතාවය සහ විශ්වාසනීයත්වය

■ නිමැවුම් සහ ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ප්‍රගතිය

ව්‍යාපෘති නිමැවුම් පිළිබඳ විස්තර

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ප්‍රගතියේ තත්වය
(ප්‍රතිදාන, ක්‍රියාකාරකම් සහ ගැටළු)

1. මධ්‍යම පළාතේ ජලවිදුලිබල උත්පාදනය සංවර්ධනය කර ජාලකයට එක් කරන ලදී.
2. ඉහළ යන විදුලි බල ඉල්ලුමට සහ ඉහළ යන අනාගත සුනිත්‍ය බලශක්ති ජනනය ධාරිතාවය උරා ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය සම්ප්‍රේෂණ යටිතල පහසුකම් ධාරිතාවය වැඩි දියුණු කරන ලදී.
3. මධ්‍යම වෝල්ටීයතා ජාලයේ කාර්යක්ෂමතාවය වැඩි දියුණු කරන ලදී.
4. බලශක්ති කාර්යක්ෂමතාවය සඳහා ඉල්ලුම් පැත්තේ කළමනාකරනය වැඩි දියුණු කරන ලදී.
5. ලං.වි.ම සඳහා ලබා දුන් ධාරිතා සංවර්ධන සහාය.

සංවර්ධන ව්‍යාපෘති වල තත්වය

වාස්තවික වෙනස්කම්

-

-

■ ව්‍යාපාරික අවස්ථා

පළමුව ලැයිස්තුගත කළ දිනය

2013 ජූනි 26

උපදේශණ සේවා

තාක්ෂණික ආධාර ව්‍යාපෘතිය සඳහා ජාත්‍යන්තර උපදේශකයින් සඳහා පුද්ගල මාස 17.5 ක් ද ජාතික උපදේශණය සඳහා පුද්ගල මාස 19.0 ක් ද සහිත උපදේශණ සමාගමක් බඳවා ගනු ඇත. ආයෝජන වැඩ සටහනේ ඇති සංකීර්ණතාවය සැලකිල්ලට ගනිමින් ලිහිල් කරන ලද තාක්ෂණික යෝජනාව අනුව ප්‍රමිතිය සහ පිරිවැය පදනම් කරගත් තේරීමේ ක්‍රමවේදයකට සහ 90:10 තාක්ෂණික පිරිවැය අතිරේක දීමනා සහිතව සමාගම තෝරා ගනු ඇත. උපදේශණ සමාගම තාක්ෂණික ආර්ථික මූල්‍ය සහ පාලනය පිළිබඳ උචිත ක්‍රියාකාරිත්වයන් සහිතව කටයුතු කරනු ඇති අතර ව්‍යාපෘති පිරිවැය ඇස්තමේන්තු ප්‍රසම්පාදන සැලසුම් සහ ක්‍රියාවට නැංවීමේ කාර්යය සටහන් සකස් කරනු ඇත. එම්.එෆ්.එෆ් හි ප්‍රවර්ග ඒ හි දක්වන පරිදි අපේක්ෂිත පාරිසරික සහ සවෙච්ඡා නොවන නැවත පදිංචි කිරීම් නිසා සිය ක්ෂේත්‍ර කටයුතු ක්‍රියාවලිය මූලදීම ආරම්භ කිරීම තහවුරු කිරීම සඳහා උපදේශකයින් බඳවා ගැනීම ආ.සං.බැ සහ එහි ණයකරුවන් උපදේශකයින් යොදවා ගැනීම පිළිබඳ වූ 2010 අප්‍රේල් මෙහෙයුම් නිර්ණායකයන්ට අනුකූලව සිදු කරනු ඇත.

ප්‍රසම්පාදනය

-

ප්‍රසම්පාදන සහ උපදේශණ දැන්වීම්

<http://www.adb.org/projects/47037-003/business-opportunities>

■ කාල සටහන

සංකල්ප නිෂ්කාශනය

2013 ජූනි 25

තොරතුරු සෙවීම

2014 ජනවාරි 26 සිට 2014 ජනවාරි 31

කළමණාකරන සමාලෝචන රැස්වීම

2014 මාර්තු 31

අනුමැතිය

-

අවසන් වරට සිදු කෙරුණු සමාලෝචන

මෙහෙයුම

-

■ සන්ධිස්ථාන

අනුමැති අංකය	අනුමැතිය	අත්සන	සඵලතාවය	අවසානය		
				මුල් ස්වරූපය	සමාලෝචිත	තර්ථ
-	-	-	-	-	-	-

■ උපයෝගිතාව

දිනය	අනුමැති අංකය	ආ.සං.බැ (ඇ.ඩො. 000)	අනෙකුත් (ඇ.ඩො."000")	ශුද්ධ ප්‍රතිශතය
සමුච්චිත කොන්ත්‍රාත් පිරිනැමීම්				
-	-	-	-	-
සමුච්චිත මුදාහැරීම්				
-	-	-	-	-

■ සම්මුතීන්ගේ තත්වය

ගිවිසුම් පහත දැක්වෙන ප්‍රවර්ග යටතේ ප්‍රවර්ගීකරණය කර ඇත. විගණනය කල ගිණුම්, ආරක්ෂණ, සමාජීය, අංශය, මූල්‍ය, ආර්ථික සහ වෙනත් ආදී ලෙස ප්‍රවර්ගීකරණය කර ඇත. ගිවිසුමට අනුකූල වීම පහත දැක්වෙන නිර්ණායකයන් යොදා ගනිමින් නිර්ණය කරනු ඇත. (1) සතුටුදායකයි - උපරිම වශයෙන් එකක් හැර ප්‍රවර්ගයන් හි දක්වා ඇති සියලු ගිවිසුම් වලට අනුකූල වීම. (2) කොටසක් සතුටුදායක - උපරිම වශයෙන් ප්‍රවර්ගයන් හි දැක්වෙන ගිවිසුම් දෙකකට අනුකූල නොවීම. (3) අසතුටුදායක - ප්‍රවර්ගයන්හි දැක්වෙන ගිවිසුම් 3 කට හෝ වැඩි ගණනකට අනුකූල නොවීම. 2011 පොදු සන්නිවේදන ප්‍රතිපත්තියට අනුව ව්‍යාපෘති මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල ගිවිසුම් වල අනුකූලතාවය අදාල වන්නේ 2012 අප්‍රේල් 2 දිනට පසුව ගිවිසුම් වලට එළැඹි ව්‍යාපෘති සඳහා පමණි.

අනුමැති අංකය	ප්‍රවර්ගය						
	කේෂ්‍රය	සමාජ	මූල්‍ය	ආර්ථික	වෙනත්	සුරැකිතා	ව්‍යාපෘති මූල්‍ය ප්‍රකාශන
ණය	-	-	-	-	-	-	

■ සම්බන්ධතා සහ යාවත්කාලීන විස්තර

වගකිව යුතු ආ.සං.බැ නිලධාරියා	මුක්ටෝර් කමුඩිකනොව් (mkhamudkhanov@adb.org)
වගකිව යුතු ආ.සං.බැ දෙපාර්තමේන්තුව	දකුණු ආසියානු දෙපාර්තමේන්තුව
වගකිව යුතු ආ.සං.බැ අංශය	බලශක්ති අංශය, (SARD)
ක්‍රියාත්මක කරන නියෝජිතයා	-

■ ඇදුම්/සබැඳුම

ව්‍යාපෘති වෙබ් අඩවිය	http://www.adb.org/projects/47037-003/main
ව්‍යාපෘති ලේඛණ ලැයිස්තුව	http://www.adb.org/projects/47037-003/documents